

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri nr. 119, MD 2012 Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373 22) 251-451, fax (+373 22) 234-047
www.cec.md, e-mail: info@cec.md

Nr. CEC-8/ 30/4 din 07 octombrie 2020

În atenția:

Concurenților electorali

Organelor de drept

Observatorilor

CIRCULARĂ

În scopul asigurării condițiilor pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor Președintelui Republicii Moldova, stabilite pentru data de 1 noiembrie 2020 prin Hotărârea Parlamentului nr. 65 din 21 mai 2020, Comisia Electorală Centrală atrage atenția asupra necesității respectării legislației electorale, în special referitor la următoarele aspecte: organizarea transportării ilicite a alegătorilor, coruperea alegătorilor, implicarea cultelor religioase în alegeri.

La alegerile prezidențiale din 2016, dar și la cele parlamentare din 2019, Comisia Electorală Centrală a recepționat mai multe sesizări cu privire la cazuri de transportare organizată pe parcursul zilei alegerilor a alegătorilor către secțiile de votare, în special a celor cu domiciliul în stânga Nistrului. Asemenea cazuri au fost sesizate și de observatorii naționali (PROMO-LEX), internaționali (ENEMO), precum și unii concurenți electorali.

În Hotărârile nr. 34 din 13 decembrie 2016 „Privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova” și nr. 4 din 9 martie 2019 „Cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare și la validarea mandatelor deputaților aleși”, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a reținut că transportul organizat al alegătorilor nu reprezintă, în sine, o încălcare electorală, cu excepția cazului în care se probează faptul că au fost exercitate presiuni necuvenite pentru a influența opțiunea alegătorilor.

Prin urmare, Comisia menționează, pe de o parte, obligația organelor de drept de a contracara orice acțiune menită să organizeze/efectueze transportarea ilicită a alegătorilor, iar pe de altă parte, obligația concurenților electorali de a se abține de la acțiuni care implicit influențează opțiunea alegătorilor și rezultatele alegerilor, fapt ce ar putea servi drept temelie pentru anularea rezultatelor și aplicarea sancțiunilor de rigoare, inclusiv a sancțiunii de excludere din cursa electorală.

De asemenea, reiterăm că, în opinia Curții Constituționale, o gravă încălcare a principiilor alegerilor libere și democratice și a procesului echitabil și transparent al alegerilor, care creează precondiții pentru a pune la îndoială legalitatea și legitimitatea alegerilor și poate influența rezultatele alegerilor, reprezintă coruperea alegătorilor prin care se înțelege oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite drepturile electorale într-un anumit mod în cadrul alegerilor și care este interzisă conform art. 41 alin. (5) din Codul electoral.

Este de menționat că, potrivit art. 181¹ alin. (1) din Codul penal, oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului, în cazul persoanei fizice, se pedepsește cu amenda în mărime de la 550 la 850 de unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani, iar în cazul persoanei

juridice - cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Comisia atrage atenția că asigurarea neadmiterii coruperii alegătorilor este unul dintre elementele cheie pentru aprecierea caracterului liber și corect al alegerilor, precum și validarea acestora, inclusiv prin încrederea alegătorilor în rezultatele alegerilor, fiind pilonul legitimității puterii în stat, fapt pentru care toate părțile implicate în procese electorale urmează să manifeste o poziție activă în acest sens.

Mai mult, urmează a fi atrasă atenția și la faptul că, potrivit art.31 alin. (4) din Constituție, cultele religioase sunt autonome și separate de stat.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că păstrarea atitudinii neutre față de religie a fost instituită ca principiu de la fondarea statului Republica Moldova, iar potrivit art.15 alin. (2) din Legea nr.125 din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie: "Culte religioase și părțile lor componente se vor abține de la exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor lor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice."

De asemenea, art.41 alin. (3) lit. h) din Codul electoral interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, a campaniilor electorale/concurenților electorali de către organizațiile religioase.

În acest context, Curtea a reținut că efectuarea agitației electorale și/sau susținerea financiară sau materială a concurenților electorali, desfășurarea de acțiuni prin care se încalcă Constituția Republicii Moldova constituie temeuri pentru suspendarea activității cultelor religioase și a părților lor componente.

Astfel, organele de stat, precum și cultele religioase sunt obligate să asigure caracterul laic al alegerilor fără implicarea acestora în agitația electorală sub orice formă.

În contextul celor menționate, Comisia Electorală Centrală solicită următoarele:

- organele de drept să investigheze prompt toate semnalele primite, inclusiv din spațiul public;
- concurenții electorali să sesizeze organele abilitate la timp cu prezentarea dovezilor concludente;
- observatorii să efectueze misiunea nepărtinitor, iar toate organele de stat să le ofere sprijin la documentarea unor asemenea situații.

**Președintele
Comisiei Electorale Centrale**

Dr. Dorin CIMIL